

## Konjunkturundersøgelse 2022: Udvikling og forventninger

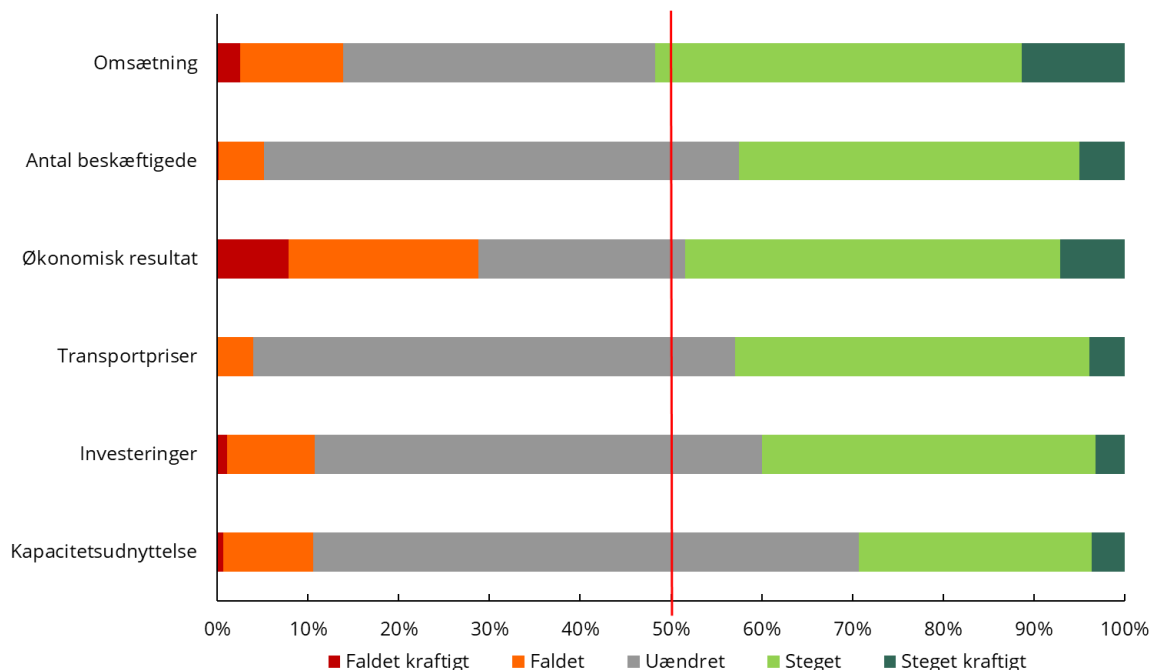
# Inflationen påvirker priser og omsætning i vognmandserhvervet

Vognmandsvirksomhedernes oplevelse af den økonomiske udvikling på en række nøgletal har rettet sig i 2021 efter at have udvist en faldende tendens i de seneste år • 2021 var trods Covid-19 et generelt godt år, men især for transportpriserne og omsætningen, som blev trukket op af en stigende inflation, mens indtjeningen ikke nødvendigvis fulgte med op pga. stigende omkostninger • De største forventninger til 2022 knytter sig til også til transportpriserne og omsætningen, mens indtjeningen svagt forventes at falde • I 2021 var udviklingen mest positiv hos transportpriserne og omsætningen for de fleste transporttyper • Især forventningerne til transportpriserne i 2022 er positive og større end forventningerne var for 2021. Forventningerne til omsætningen og indtjeningen er nu mere afdæmpede, end udviklingen i 2021 har givet anledning til •

AF MORTEN PERNØ, ØKONOM

## Inflationspres har medført stigende transportpriser og omsætning, men ikke nødvendigvis bedre bundlinje

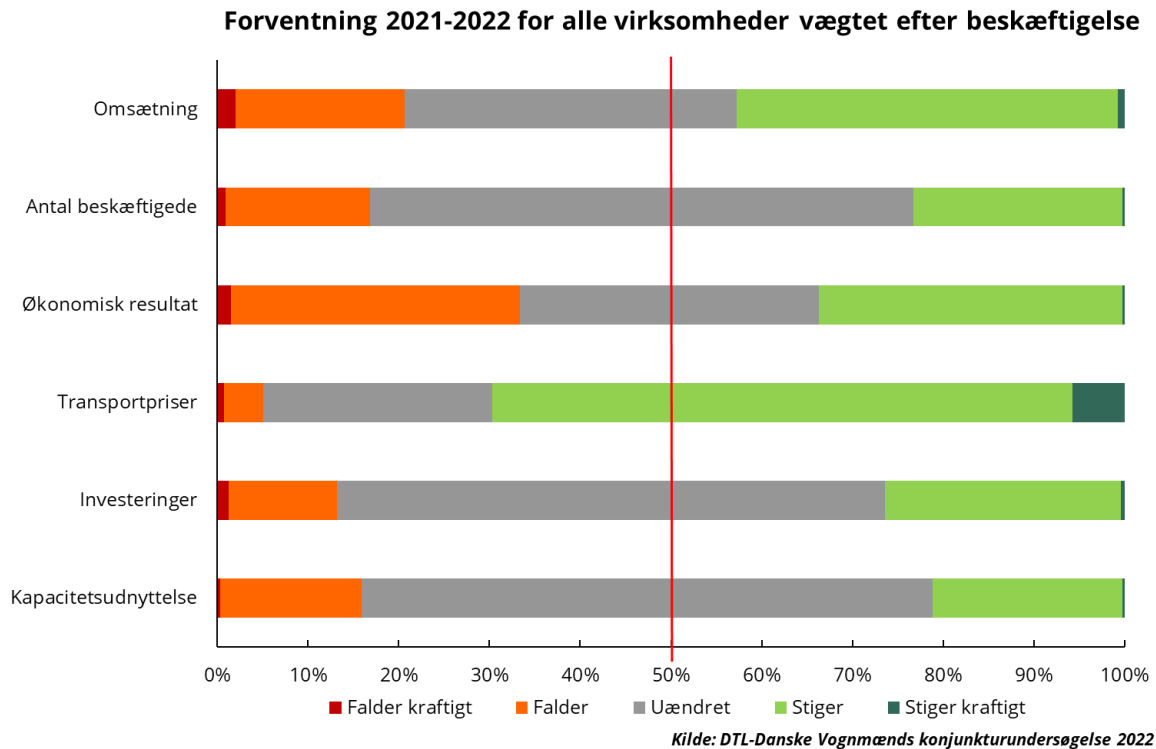
Udviklingen 2020-2021 for alle virksomheder vægtet efter beskæftigelse



Kilde: DTL-Danske Vognmænds konjunkturundersøgelse 2022

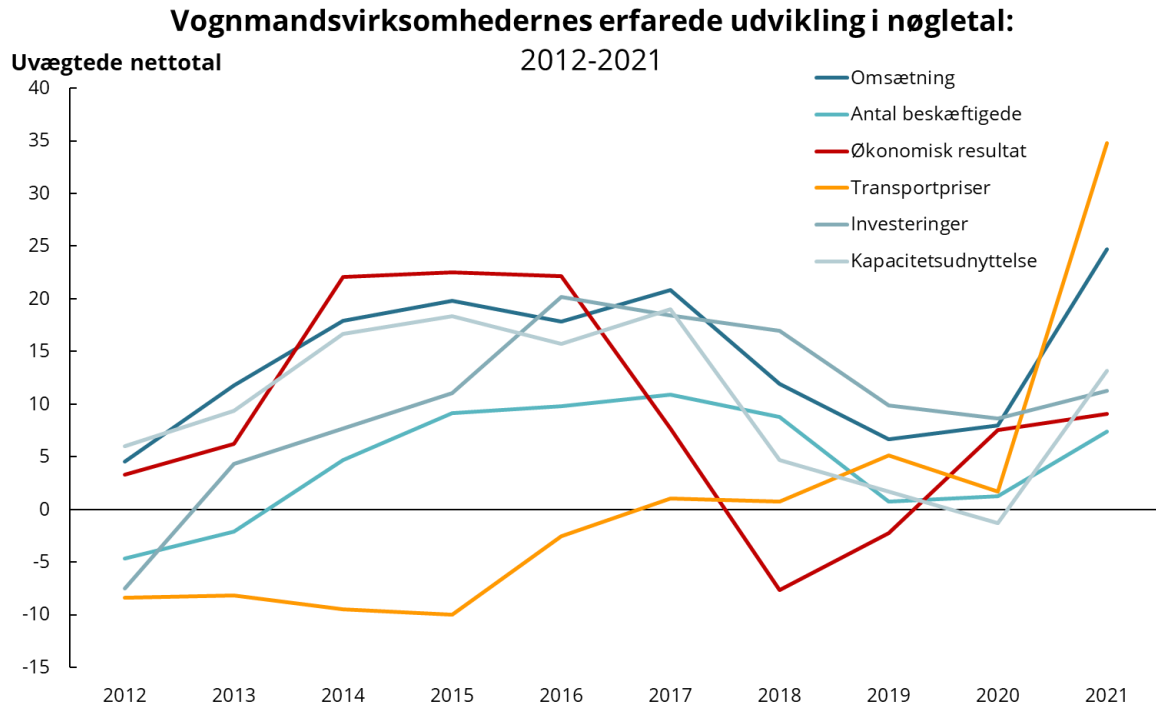
- Oven- og nedenstående figurer 1 og 2 viser resultaterne fra virksomhedernes erfarede udvikling i og forventninger til nøgletallene vægtet i forhold til beskæftigelsen i den enkelte virksomhed.<sup>1</sup>
- Det interessante er at se på balancen mellem på den ene side *Steget/Stiger* eller *Steget kraftigt/Stiger kraftigt* og på den anden side *Faldet/Falder* eller *Faldet kraftigt/Falder kraftigt*.
- Figur 1 viser erfaringen fra 2021. Det overordnede indtryk er, at det trods Covid-19 har været et generelt godt år, især hvad angår omsætningen og transportpriserne.
- Den grønne del af søjlerne er for transportpriserne, investeringerne og beskæftigelsen blevet større og for kapacitetsudnyttelsen, omsætningen og indtjeningen (økonomisk resultat) – mindre end på samme tid sidste år. Men tilfælde af kraftigt fald angivet med rødt er dog også, bortset fra for indtjeningen, blevet mindre.
- Eksempelvis har 43 pct. af virksomhederne oplevet stigende eller kraftigt stigende transportpriser eller beskæftigelse, mens blot 4-5 pct. har oplevet faldende eller kraftigt faldende transportpriser eller beskæftigelse. Det giver en positiv overvægt på 38-39 procentpoint. For transportpriserne er det meget forskelligt fra sidste år, hvor et lille flertal oplevede faldende eller kraftigt faldende transportpriser.
- Tilsvarende har 51 pct. af virksomhederne oplevet en stigende eller kraftigt stigende omsætning, mens blot 14 pct. har oplevet en faldende eller kraftigt faldende indtjening. Det giver en positiv overvægt på 37 procentpoint.
- Omvendt har 48 pct. ganske vist oplevet en stigende eller kraftigt stigende indtjening, men hele 29 pct. en faldende eller kraftigt faldende indtjening. Det giver en positiv overvægt, men blot på 19 procentpoint.
- Der har været en lille positiv udvikling i 2021, hvad angår beskæftigelsen, kapacitetsudnyttelsen og investeringerne. 60 pct. – en del flere end sidste år – har dog blot oplevet en uændret kapacitetsudnyttelse.
- Færrest har oplevet faldende transportpriser og beskæftigelse.
- Den positive udvikling er sket dels på baggrund af en kraftig vækst ovenpå Covid-19-krisen på 4,7 pct. i 2021 i dansk økonomi, som, trods fortsat usikkerhed, er kommet bedre gennem krisen end sine fire største samhandelspartnere (Norge, Sverige, Holland og især Tyskland)<sup>2</sup>, og dels pga. øget vækst i verdensøkonomien. Men fremgangen har fået følgeskab af en markant større inflation pga. vanskeligheder i de internationale forsyningskæder og stigende energi- (herunder brændstof-), råvare- og fødevarerpriser, som er blevet forstærket af krigsudbruddet i Ukraine. Iflg. Danmarks Statistik steg forbrugerprisindekset i april 2022 med 6,7 pct. i forhold til april 2021 – den største stigning i 38 år – mod 5,4 pct. i marts, og kerneinflationen (forbrugerprisindekset ekskl. energi og ikke-forarbejdede fødevarer) steg med 3,6 pct. i april mod 3,2 pct. i marts 2022. Samtidig ramte den EU-sammenlignelige inflation i både Danmark og EU i marts 2022 sit højeste niveau siden 1997.<sup>3</sup> Den øgede inflation har også sat sig i øgede omkostninger, og derfor har færre oplevet en stigende eller kraftigt stigende og flere en uændret, faldende eller kraftigt faldende indtjening end sidste år.

## Størst forventning til transportpriserne og omsætningen - svag forventning om fald i indtjeningen i det kommende år



- Figur 2 viser, at forventningerne til 2022 er meget mere moderate, end hvad oplevelsen var i 2021, bortset fra transportpriserne.
- Eksempelvis venter kun 23 pct. af virksomhederne mod 43 pct. i det forløbne år en stigende eller kraftigt stigende beskæftigelse i det kommende år, mens 18 pct. mod 5 pct. i det forløbne år forventer et fald eller kraftigt fald i beskæftigelsen. Det giver en positiv overvægt på blot 5 procentpoint mod 38 procentpoint i det forløbne år.
- Omvendt venter 33 pct. en stigende eller kraftigt stigende indtjening, mens hele 34 pct. venter en faldende eller kraftigt faldende indtjening. Det giver en negativ overvægt på -1 procentpoint og dermed en svag forventning om et fald.
- Indtjeningen, beskæftigelsen og kapacitetsudnyttelsen er de nøgletal, hvor optimismen er faldet mest.
- Der er mest optimisme med hensyn til transportpriserne og omsætningen. Hele 7 ud af 10 venter stigende eller kraftigt stigende transportpriser i det kommende år, mens kun 5 pct. venter faldende eller kraftigt faldende transportpriser. Samtidig venter 43 pct. en stigende eller kraftigt stigende omsætning og 21 pct. en faldende eller kraftigt faldende omsætning i det kommende år.
- Et stort flertal på 6 ud af 10 venter blot et uændret niveau for beskæftigelse, investeringer og kapacitetsudnyttelsen i det kommende år.

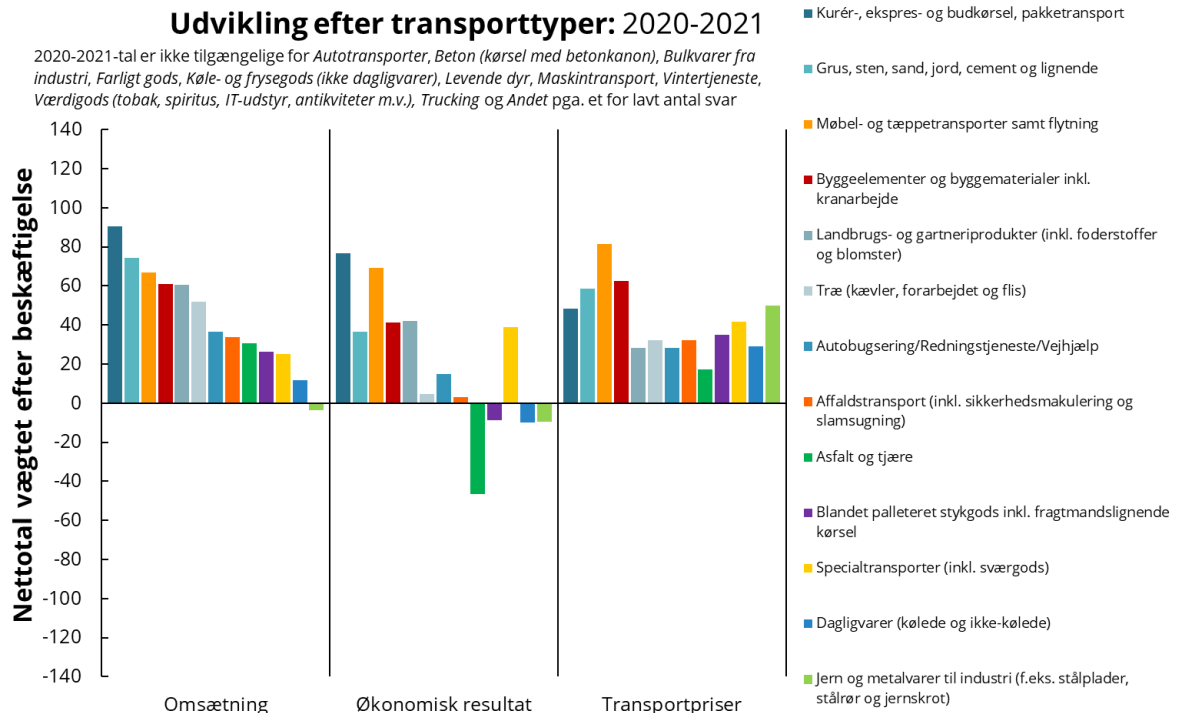
## Kraftig vækst i transportpriser, omsætning og kapacitetsudnyttelse, men indtjeningen stagnerer



Kilde: DTL-Danske Vognmænds konjunkturundersøgelse 2013-2022

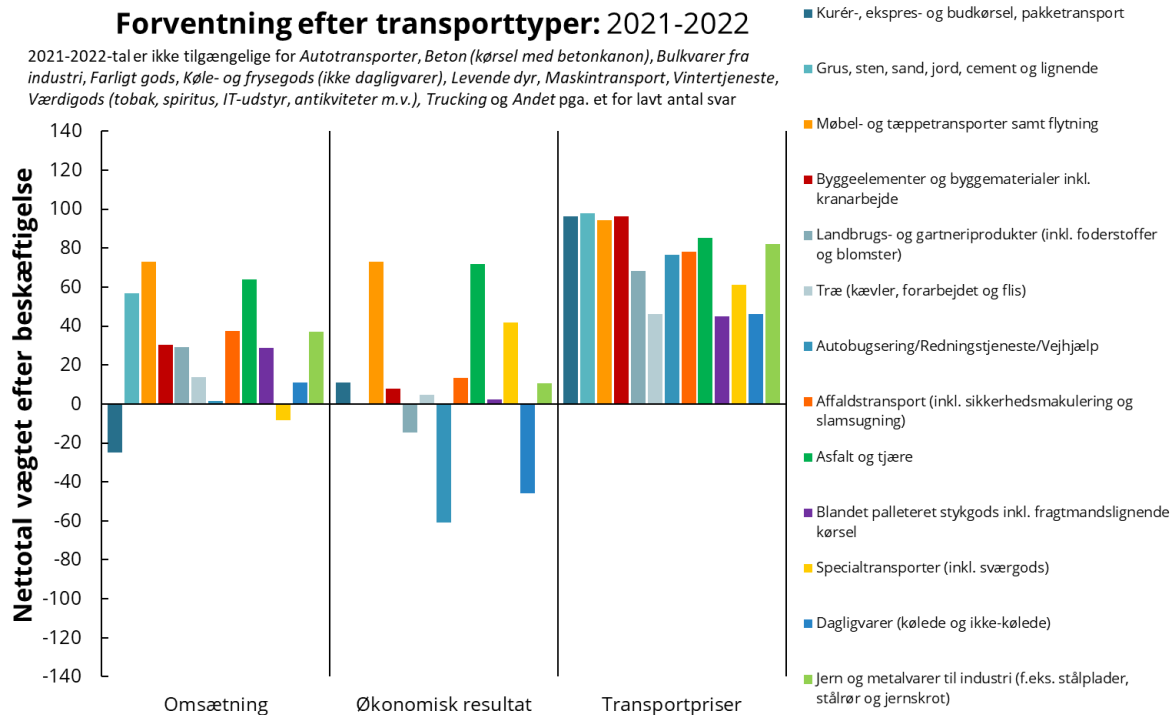
- Nettotallet i figur 3 beskriver, hvordan flertallet af vognmandsvirksomhederne vurderer udviklingen fra år til år.
- Efter en negativ udvikling i indtjeningen i 2018 og 2019, der vendte i 2020, var der også i 2021 et flertal, som oplevede fremgang i indtjeningen. Men trods stigende priser var det kun lidt flere end i 2020, for omkostningerne fulgte også med op som følge af den højere inflation.
- Omvendt har nettotallene for både især transportpriser, omsætning, kapacitetsudnyttelse, beskæftigelse og investeringerne nu også i større eller mindre grad vist tegn på fremgang.
- Dvs. at et større flertal af vognmandsvirksomheder har oplevet fremgang – også i kapacitetsudnyttelsen, hvor der ellers var tale om et lille minus i 2020.
- Efter en periode med faldende transportpriser frem til 2017 har et lille flertal af vognmandsvirksomhederne siden oplevet en bedring i transportpriserne. Efter en opbremsning i 2020 oplevede et meget markant flertal stigende transportpriser i 2021.

## Transport af *Kurértransport m.v., Møbel- og tæppetransporter, Byggeelementer m.v. og Grus, sten m.v.* har haft den mest positive udvikling og *Jern og metalvarer* det modsatte fra 2020 til 2021<sup>4</sup>



- Figur 4 viser transporttypernes erfaringer i tre af de seks nøgletal ud fra skalaen for nettotalene, som er beskrevet nærmere bagest i note 1.
- Udviklingen var i 2021 mest positiv i transportpriserne og omsætningen for de fleste transporttyper vægtet efter deres beskæftigelse. Hhv. alle og 12 ud af 13 transporttyper oplevede i større eller mindre grad fremgang.
- *Jern og metalvarer* havde som den eneste transporttype negative nettotal i to ud af tre nøgletal, dels i omsætningen, dels i indtjeningen, hvor *Asfalt m.v.* havde den største og meget negative oplevelse. Også *Blandet palleteret stykgods m.v.* og *Dagligvarer* havde negative nettotal i indtjeningen i 2021.
- Omvendt havde især *Kurértransport m.v.* og *Møbel- og tæppetransporter* samt *Byggeelementer m.v.* og *Grus, sten m.v.* de mest positive oplevelser i to ud af tre nøgletal i 2021, bl.a. pga. fremgang i e-handlen og byggeriet.
- Især *Affaldstransport*, *Træ (kævlere m.v.)* og *Autobugsering m.v.* havde beherskede positive oplevelser i indtjeningen, og det samme havde *Dagligvarer* i omsætningen.

## Mere optimisme i *Asfalt m.v., Jern og metalvarer og Affaldstransport*, mindre i især *Autobugsering m.v., Landbrugs- og gartneriprodukter og Kurértransport m.v.* for det kommende år<sup>5</sup>



- Ovenstående figur 5 viser transporttypernes forventninger i tre af de seks nøgletal ud fra skalaen for nettotallene, som er beskrevet nærmere bagest i note 1.
- Forventningerne til omsætningen i 2022 er overvejende positive. Dog har mere end 6 ud af 10 af transporttyperne mere afdæmpede forventninger hertil end i 2021, især *Kurértransport m.v., Træ (kævler m.v.), Autobugsering m.v., Specialtransporter, Byggeelementer m.v. og Landbrugs- og gartneriprodukter. Kurértransport m.v. og Specialtransporter* har som de eneste også negative nettotal for omsætningen.
- Omvendt bliver især *Asfalt m.v. og Jern og metalvarer* og i mindre grad *Møbel- og tæppe-transporter, Affaldstransport og Blandet palleteret stykgods m.v.* mere optimistiske, hvad angår omsætningen.
- Forventningerne til især transportpriserne er som de eneste entydigt og mere positive end i 2021, hvor især *Asfalt m.v., Autobugsering m.v., Kurértransport m.v., Affaldstransport, Landbrugs- og gartneriprodukter og Grus, sten m.v.* i højere grad venter stigninger.
- Særligt forventningerne til indtjeningen er mere blandede i forhold til 2021. Især *Autobugsering m.v., Landbrugs- og gartneriprodukter, Kurértransport m.v., Grus, sten m.v., Dagligvarer* – som sammen med de to førstnævnte er eneste med et negativt

netttotal – og *Byggelementer m.v.* bliver mindre og især *Asfalt m.v., Jern og metalvarer, Blandet palletteret stykgods m.v.* og *Affaldstransport* mere optimistiske.

## Noter

<sup>1</sup> De fem svarmuligheder for hhv. udvikling i og forventninger til nøgletallene - *Faldet/Falder kraftigt, Faldet/Falder, Uændret, Steget/Stiger og Steget/Stiger kraftigt* – er regnet sammen til et netttotal, der desuden er vægtet efter den enkelte virksomheds beskæftigelse. Hvis netttotallet er negativt, er der en overvægt af virksomheder, der har svaret negativt eller meget negativt. Tilsvarende ved et positivt netttotal er der en overvægt af virksomheder, der har svaret positivt eller meget positivt. Da der benyttes en skala fra meget negativt til meget positivt (-2,-1,0,1,2), kan netttotallet ikke være over 200 og ikke under -200. Disse yderpunkter ville kun opstå, hvis alle samtidigt svarede enten meget positivt eller meget negativt.

Netttotalene er vægtet efter beskæftigelse, hvilket vil sige, at svar fra store virksomheder vægter mere end svar fra mindre virksomheder. Det bemærkes, at der er sat en begrænsning for den enkelte virksomheds påvirkning af netttotallet, idet virksomheder med mere end 200 beskæftigede bliver indregnet i netttotallet som havende 200 beskæftigede.

*Bemærk*, at datagrundlaget har været for lille til at analysere nærmere på elleve af transporttyperne. Det er *Autotransporter, Beton (kørsel med betonkanon), Bulkvarer, Farligt gods, Køle- og frysegods, Levende dyr, Maskintransport, Vintertjeneste, Værdigods, Andet og Trucking*. Bemærk også, at der kun er medtaget transporttyper, hvor virksomheden har angivet, at transporttypen udgør mindst 25 pct. af omsætningen.

<sup>2</sup> Danmarks Statistik: Nyt fra Danmarks Statistik: "Nationalregnskab 2021 marts-version" - <http://www.dst.dk/nyt/36045>.

<sup>3</sup> Danmarks Statistik: Nyt fra Danmarks Statistik: "Forbruger- og nettoprisindeks" marts og april 2022 - <http://www.dst.dk/nyt/35775> og <http://www.dst.dk/nyt/35776> samt Danmarks Statistik: Nyt fra Danmarks Statistik: "EU-harmoniseret forbrugerprisindeks" marts 2022 - <http://www.dst.dk/nyt/35924>.

<sup>4</sup> Der ses alene på transporttyper med mindst 50 beskæftigede. Bemærk, at målingen er foretaget umiddelbart efter Ruslands invasion af og krigsudbruddet i Ukraine d. 24. februar 2022 og et stykke tid efter den fulde genåbning af dansk økonomi d. 1. februar 2022 efter Covid-19-pandemien.

<sup>5</sup> Se note 4.

## Yderligere oplysninger

**DTL Konjunktur Nyt** udarbejdes af DTLs erhvervspolitiske afdeling, Grønningen 17, mezz., 1270 København K. Kontakt økonom Morten Pernø, tlf.: +45 22 76 86 02, e-mail: [mpe@dtl.eu](mailto:mpe@dtl.eu) eller underdirektør, erhvervspolitisk chef, Ove Holm, tlf.: +45 23 44 29 09, e-mail: [oho@dtl.eu](mailto:oho@dtl.eu) for yderligere oplysninger.

Artiklen er baseret på resultatet af DTLs medlemmers besvarelse af DTLs konjunkturundersøgelse af vognmandserhvervet i Danmark 2022, hvis data er indsamlet i perioden 2.-23. marts 2022, dvs. umiddelbart efter Ruslands invasion af og krigsudbruddet i Ukraine d. 24. februar 2022 og et stykke tid efter den fulde genåbning af dansk økonomi d. 1. februar 2022 efter Covid-19-pandemien. Spørgeskemaet blev udsendt til 1.459 af DTLs medlemsvirksomheder. 417 virksomheder har besvaret undersøgelsen, hvilket giver en svarprocent på 28,6.